

Inserati se sprejemajo in veljajo tristoletna petletna vrsta: 8 kr. če se tiska enkrat, 12 kr. če se tiska dvakrat, 15 kr. če se tiska trikrat.
Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Narečnino prejema opravništvu (administracija) in ekspedicijska, Poljanska cesta h. št. 32.

Vredništvo

je na Poljanski cesti h. št. 32.

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemati veljajo:
Za celo leto . . . 15 gl. — kr
Za pol leta . . . 8 " — "
Za četrt leta . . . 4 " — "
Za en mesec . . . 1 " 40 "

V administraciji veljajo:
Za celo leto . . . 13 gl. — kr
Za pol leta . . . 6 " 50 "
Za četrt leta . . . 3 " 30 "
Za en mesec . . . 1 " 10 "
V Ljubljani na dom pošiljan veljajo 1 gl. več na leto.
Posamezne šteč. veljajo 7 kr.
Izhaja vsak dan, izvenredno ne deluje in praznike, ob 1/2 6 popoldne.

Državni zbor.

Z Dunaja, 11. decembra.

Volitev I. podpredsednika.

Prvi podpredsednik državne zbornice, knez Jurij Lobkovic, ki je letos postal višji deželni maršal česki, je danes odložil poslanstvo ter bo med božičnimi počitnicami poklican v gospodsko zbornico. Že v prihodnji seji, v četrtek 13. t. m., bode volitev prvega podpredsednika, ki bode po dogovoru večine vzeta iz kluba českega, čigar ud je bil tudi Jurij Lobkovic. Pravijo, da česki klub namerava za to mesto priporočati grofa Riharda Clam-Martiniča, vendar pa se čujejo tudi nasprotni glasovi. Kterega kandidata si bode izbrala levica, se še ne vé, gotovo pa bode skušala ktereč svojih spraviti v predsedništvo. V soboto po razhodu bode tudi baron Pfeil odložil poslanstvo, ker zaradi opravljenega odbora nima časa hoditi v državni zbor. Danes sta bila še oba v zbornici; sploh so bili pa danes prišli skoraj vsi poslanci, katerih dozdaj še ni bilo videti na Dunaji, ker je bilo čuti, da hočejo liberalci v današnji seji nasvetovati razgovor o nekaterih interpelacijah, na ktere je v zadnji seji odgovoril ministerski predsednik. Tudi je že iz prejšnjih let znano, da levičarji trdovratno glasujejo zoper pobiranje davkov, ki je danes stalo na dnevnem redu.

Prazno besedovanje.

Pred pričetkom današnjega dnevnega reda oglašil se poslanec Wiesenburg ter zahteva, da naj se prične obravnava o odgovoru, ki ga je v zadnji seji dal ministerski predsednik na njegovo interpelacijo. Za ta predlog niso glasovali samo levičarji, ampak tudi grof Coronini s svojim klubom, pa je vendar padel s 151

glasovi proti 120. Ko bi bil ta nasvet obveljal, bi se bilo danes zastoj besedovalo in upanje bi bilo šlo po vodi, da bi bila že v četrtek zadnja seja pred Božičem.

Pa liberalci so bili za danes nabrusili svoje jezike. Po vsaki ceni so hoteli govoriti, in ker Wiesenburgov predlog ni obveljal, porabili so v ta namen postavo o pobiranju davkov v prvem četrtletju 1884. Prvi se je zoper to postavo oglašil poslanec Menger, ki je ščipal vlado in večino, rekši, da to večino mora čuvati policija. Tovariši njegovi so mu ploskali, ko je rekel, da so liberalci med seboj edini in da bodo tudi v prihodnje odločno nasprotovali tej vladi, večini pa je pri vsem govoru najbolj dopadalo, da je Menger, ki navadno govori ne le dolgočasno, ampak tudi dolgo, danes proti svoji navadi govoril kratko.

Pa to veselje ni dolgo trajalo. Komaj umolkne Menger, se oglašil Fürnkranz, ter premeljuje čenče, ki smo jih že sto- in stokrat slišali v stari zbornici. Fürnkranz je hotel menda le poskušati, kako se kaj govori v novi dvorani; drugega pomena njegov govor menda ni imel.

Prav dobro je denarni minister Dunajevski zavračal Mengerjeve čenče. Omenivši nekaterih štečilk v državnem proračunu je kazal, da se izvanredni, za železnice odmenjeni stroški ne morejo prištevati zgubi, končno pa je med splošno pohvalo poslancev na desnici rekel, da mu rad verjame, kar je govoril o nasprotovanju liberalne stranke proti sedanjí vladi, a ravno tako naj Menger njemu, ministru, verjame, da bode vlada ostala pri svoji dosedanjí politiki, ker je prepričana, da je v Avstriji le ta politika mogoča, namreč politika ravnopravnosti med vsemi narodi.

Za ministrom oglašil se je zoper postavo

tretji enako dolgočasni govornik baron Schar-schmidt, ki je vladi očital, da ravna po geslu: divide et impera (ločuj in gospoduj), da se pa to ne godi državi na korist, ampak na škodo. Po nasvetu poslanca Gablerja se sprejme konec obravnave, pa Menger ni mogel strpeti, da bi se ne bil še enkrat oglašil k besedi in vladi, zlasti pa g. denarnemu ministru, še nekaterih reči očital.

Izmed večine je govoril edini poročevalec grof Henrik Clam-Martinič, ki je omenjal, da se pač o posameznih točkah letnega proračuna ne more govoriti, dokler jih človek na drobno nima pred seboj. Ker so pa nasprotniki omenjali raznoterih reči, moral se jih je spominjati tudi g. poročevalec, ki so mu pa levičarji z glasnimi „oho!“ ugovarjali, ko je omenjal, da se Nemcem ni treba pritoževati o kakem zatiranju. Pri glasovanju bil je načrt sprejet za podlago posebne obravnave z veliko večino, ker je zanj glasoval tudi Coroninjev klub. Pri posebni razpravi hotel je dr. Kindermann vnovič segati v splošno obravnavo ter govoriti o zatiranju Nemcev itd., pa g. predsednik ga je opominjal, da naj ostane pri predmetu, kar ga je tako speklo, da se je vsedel, rekši, da bi imel veliko povedati. Postava bila je potem sprejeta brez vse spremembe. Ko so bili zadnji izročeni predlogi razdeljeni dotičnim odsekom, pričele so se

volitve za razne odseke.

Te volitve se vrše po dogovoru raznoterih klubov tako, da vsak klub izbere število udov, ki njega zadevajo, ter jih naznani kanceliji, ki dá njih imena natisniti na posebne volilne listke. Izmed današnjih volitev omenjam le dopolnilne volitve za pravni ali justični odsek. V tem odseku so se bili namreč lani liberalci

Listek.**Vlada Leopolda I.**

(Dalje.)

3. febr. l. 1682 se podá Kaprara z obilim spremstvom, bilo je vseh skupaj 82 oseb, na 17 ladijah na daljno pot.

Pa že med potjo se je Kaprara pričel, da bode njegova pot zastoj. Na Ogerskem vidi mnoge vojaške priprave za daljšo vojsko in ko pride v Belgrad, zve, da je prišel iz Carigrada ukaz, delati mostove čez Savo. 11. aprila 1682 pride Kaprara v Carigrad. Njegov prihod je bil že Kari Mustafi napovedan. Ibrahim paša namreč je bil poslal vezirju naslednje poročilo: „Naznanjam V. V. prihod cesarjevega poslanca, da se vrže pred svete in častitljive noge našega sultana in prosi za mir. Tudi bode prav ponižno prišel pred noge V. V.“

Tú vprašam, dragi čitatelj, ali Ti ne utrip-lje srčé, ko bereš te ohole besede turškega roparja in požigalca?

Pa tudi Tököly je bil poslal svoje poslanca že koncem l. 1681 v Carigrad. Njih ponudba se je glasila: Sultan naj proglasi Tököly-ja ogerskim kraljem; za to mu hoče plačevati visok davek in v dveh letih se mu bode pokorila vsa Ogerska.

Kakor smo že videli, bila je prošnja Tököly-jeva uslišana, ker 10. avg. 1682 je bil proglašen ogerskim kraljem.

Vsa poročila poslanca Kaprara so zatrjevala gotovo vojsko s Turki. Tako na pr. poročá Kaprara na Dunaj kmalo po svojem prihodu v Carigrad: „Veliki vezir je popolnoma za vojsko, in dasiravno so drugi bolj za mir, vse to nič ne pomaga: ker on je neomejen gospod, proti kateremu se nikdo ne upa povzdigniti glasú, in ki vse to kuje, kolikor mogoče skrivaj. Ta sklep izvira iz mnogih vzrokov. Prvič je že staro turško načelo, vedno

biti na oni strani v boji. Drugi vzrok je do-biček, ki ga vstáši obetajo, da se bode za-nje vsa ogerska vzdignila, ko pride turška armada. Na vsak način ondote razmere bolje poznajo od nas. Veliki vezir je zapovedal Tököly-ju in Apaffy-ju, da naj gresta v Budo, kjer do-bota ukaze Ibrahima paše. Tretji vzrok se tiče osebe velikega vezirja, ki je toraj za-nj najvažnejši. Po njegovih mislih odvisi od vojske njegovo življenje in služba. Na dvoru sultanovem ima toliko zavistnikov in protiv-nikov, da je v strahu, da bodo nekega dne sultana pregovorili in njega (Karo Mustafa) za glavo prikrajšali. V vojski pa bi bili ti protivniki pod njegovim poveljem, in on bi imel priložnost jih pogubiti. In četrti vzrok je slednjič, da so že daleč prišli ter pripravili mnogovrstnih in obilnih zalog za vojsko.“

Kaprara nasvetuje, da naj cesar vstáše sé silo pomiri in se pripravi za boj proti Turku, ki sili na dan. Toda vsi opomini gorečega patrijota so bili zastoj; njegovih nasvetov na

popolnoma skujali in izstopili. A sedaj so se premislili in so se vsi prejšnji udje dali vnovič voliti, češ, da je reč, zaradi ktere so bili izstopili, poravnana.

Med predlogi, ki so se danes razdelili, je bil tudi predlog za spremembo neke določbe eksekutivnega reda in pa poziv do vlade, da naj skoraj predloži postavo, po kateri se bode vravnal zemljišni davek za posestnike, ki so po novi vravnavi njegovi preveč plačali. Konečno še omenjam, da je bil k današnji seji prišel tudi poslanec Tonner, ki je bil včeraj namesto umrlega Neubaura izvoljen. Predno je g. predsednik današnjo sejo sklenil, zahteval je poslanec Stourzh razgovor o odgovoru ministerskega predsednika na njegovo interpelacijo, pa je ostal s svojim predlogom v manjšini. Zatem se je prebralo pismo kneza Lobkovic, s katerim se odpoveduje poslanstvu. Ob treh bila je seja sklenjena in prihodnja seja napovedana na jutri.

Politični pregled.

V Ljubljani, 12. decembra.

Avstrijske dežele.

Na Hrvaškem snide se deželni zbor 17. t. m. Baron g. k. Ramberg izjavil se je proti uradnikom, ki so se pri njem poslovili, da je prepričan, da ne bo več potreba javnega miru z orožjem v roci podpirati. Nadškof in kardinal Mihajlovič napravil je na čast novemu banu veliko obed, pri katerem so bili pričujoči novi ban grof Kuhen, g. k. baron Ramberg, predsednik deželnega zbora in načelniki oblastni. Novi ban sprejemal je 10. t. m. oblastni. Sprejem je bil jako formalen in hladen. Kakor se čuje, vsiljujejo se mu ljudje, ki so očitno unionisti in so že iz Rauchovih časov v jako žalostnem spominu.

Ogersko. Telegram je prinesel novico, da so v ogerski gosposki zbornici zavrgli načrt postav o judovsko-krščanskih zakonih. Ta novica nas je veselo iznenadila; da bodo cerkveni knezi zoper tako postav govorili in glasovali, smo lahko vedeli, ker nasprotnega si ne moremo misliti, a da bodo tudi ogerski plemenitaši zoper take zakonske zveze glasovali, skoro nismo pričakovali, ker tla na Ogerskem so vsa razrita po frajmavarskem tiho-tapskem rovanji, denarstvo v judovskih rokah, ljudstvo toliko da ne brez vsacega varstva izročeno liharjem vsake vrste, srednjega stanu tako rekoč ni, a niže plemstvo večidel zadolženo in gine. Pri teh okoliščinah bi se ne bili prav nič čudili, da je zmagala vlada — z načrtom judovsko-krščanskega zakona, ker malo kje je parlamentna večina tako kompaktna

Dunaji niso poslušali, ker so bili duhovi preveč razburjeni zoper Ludovika XIV.

Ravno ta čas si je grof Jurij Friderik Valdeški mnogo prizadeval, da bi združil nemške kneze zoper Ludovika. Hitel je, da si že 62 let star, od dvora do dvora, da bi se združili s cesarjem v prid cele države. Podpiral ga je princ Oranski in pa grof Neuburški. In posreči se mu; 10. junija 1682 se v Laksenburg zveza sklene. Cesar postavi s pomočjo kneza bavarskega na noge 30.000 mož, južno- in srednjenemški zavezniki 20.000, vojvoda Ernst Avgust Braunschweig-Lüneburški pa 20.000.

Valdek je delal zoper kralja francoskega in se ni nikakor nadejal, da bode drugo leto ravno to armado vodil proti Turku, namesto proti Ludoviku. Zveza laksenburška toraj je bila sklenjena v srečo cesarjevo in njegovih zvestih narodov.

(Dalje prih.)

in se take slepo uklanja glasilom stranke, kakor na Ogerskem, in Tisza se sme ponašati, da vse doseže, kar hoče. Da je vendar glasovanje tako izpalo, nam vzbuja upanje, da se bode vendar enkrat na Ogerskem začelo daniti, in bode ljudstvo spregledalo, kam pride, ako jaha na konji brez uzde, na nevernem liberalizmu. Telegram nam sicer le v obrisih označuje govore konservativnih govornikov, vendar toliko se vidi, da veje iz njih dobrodejna sapa, ki preganja goste oblake teme in nevednosti, katero so razširjali puhli govori liberalnih vite-zov. Zmed vseh fraz, ki smo jih slišali premlevali v ogerskem zboru, se nam je najbolj smešna videla tista, ki prerokuje, da bodo vsled taci zakonov judje in kristjani postali jeden sam narod. Zoper to frazo je govoril posebno kardinal Simor, ki je rekel v sklepu svojega govora: judovstvo se ni vtopilo s paganstvom, pa se tudi ne bodo v krščanstvu. Posamezni so sicer prestopili h krščanstvu, ker so prejeli krščansko vero. Vtopiti in pomešati se moreta kristjan in jud le tako-le, da kristjan neha biti kristjan, a jud neha biti jud. A potem porečeta oba: cena je previsoka, kupčija taka je nepoštena... O ti zanimivi debati morda prilično kaj več.

Vnanje države.

Iz Srbije dohajajo strašne reči preko Save o delovanju hitre sodbe, ki ima v Zajčarji svoj sedež. Srbska vlada sicer skrbno čuva pošto in brzojav in jako težavno je od ondi kaj zanesljivega zvedeti. Tako se poroča, da so bile konec meseca novembra ondi obravnave proti nekterim upornikom iz Kujažvea, ki so se predzrli osnovati uporniško vlado. V dotičnem odboru je bil tudi bogat šestdesetleten Srb Gavra Aničić, ki ima več ko 60.000 cekinov premoženja. Pri tej priložnosti omenimo, da se v Srbiji vse po avstrijskih cekinih ceni, katerih je doli v javnem prometu toliko, kakor pri nas petakov ali desetakov in se vse večje svote z avstrijskimi cekini plačujejo. Gavra Aničić je bil toraj na smrt obsojen in še tisti dan vstreljen. Minuli teden stali so pred sodbo kolovodje aleksinskega upora in 14 obsodilo se jih je na smrt, katero so v resnici štirje prestali, deset se jih je pa pomilostilo in pojdejo v hude ječe, kjer bodo v železje zakovani. Kaj da se je z belgradskimi kolovodji radikalev zgodilo, smo poročali pred včerajšnjem. Obsojena sta bila namreč Todorovič in Milasevič na smrt, trgovec s duhanom Tavšanovič na 8 let ječe in Paja Mihajlovič na 5 let ječe. Kralj je pa prvima dvema smrtno kazni odpustil, ter so ju na 10 let hude ječe obsodili.

V pruskem državnem zboru je bila dva dni pri posvetovanji o budgetu precej viharna debata, ker se je govorilo o bedah kmečkega prebivalstva in o judovskem liharstvu. — Minister našteva vzroke, zakaj da kmetijstvo propada: 1. Srednje in slabe letine preteklih let; 2. večje plače kmečkim delavcem; 3. preveliki davki, državni in občinski; 4. zadolženje kmetov. Za pripomoček priporoča podpiranje kmečkih posojilnic in pregledavanje davkov. Liberalci so zanikali splošno bedo, rekli so, da je beda le posamezna, svetovali so, naj se prodajo državna posestva. Zoper to je minister odločno govoril, ter je rekel, naj se ohrani stan, ki je sedaj, a ne kaže stvariti novega, ki bi ravno tako liharstvu zapadel. Poslanec prof. Wagner je govoril o liharstvu po judih. S tem je zbudil velik vihar; reklo se mu je, da so kristjanje ravno taki oderuhi ali pa še več; judje so dobri državljani, a Wagner hujska in draži, je antisemit. Wagner je odgovoril, da se sme v parlamentu o slabosti vseh narodov govoriti, le o judih ne, v nemškem parlamentu se bode vendar smelo govoriti o posebnostih pri judih, vsled katerih prav občutljivo oškodujejo blagor nemškega ljudstva. Od-sihmal vse liberalno časopisje Wagnerja napada. Vse te debate pa v senco stavlja nasvet Sternov zaradi tajnega glasovanja. Vlada je sicer zmagala in nasvet je bil zavržen, a poglavitno se bodo s tem okoristili liberalci na levi strani. Liberalno časopisje je že izdalo glasilo, da je tajno glasovanje v državi v ne-

varnosti, kaj bodo delavci rekli, ker je odpravljeno tajno glasovanje, lahko se razume. Vlada je tedaj sama liberalcem v roke dala zastavo, pod katero se bodo zbirali.

Časopisi sedaj na široko in dolgo pretre-sujejo potovanje *pruskega cesarjeviča v Rim*. Ker nihče ne vé, kaj se prav za prav namerava, je toliko več ugibanja, in široko polje se odpira vsem mogočnim govoricam in razpravlja se posledice tacega obiskovanja za katolike. Druga stvar pa je pomiloščenje lim-burskega škofa. Že od maja sem se je pričakovalo, da se škof povrne. Katoliki se sicer tega veselijo, a v načelih se vendar stvar ni zboljšala. Močno se vara vsakdo, ako misli, da bode sedaj središče odstopilo od svojega na-sveta, da se namreč zavleče predlog, ktere-ga je stavilo, da se zopet vzemó v vstavo članki, ki zahtevajo prostost in avtonomijo vsakemu veroizpovedanju.

Izvirni dopisi.

Iz Boh. Bistrice, 8. dec. Kakor je bilo že enkrat omenjeno v „Slovenec“, bili so naš pre-ljubljeni gosp. župnik od Njih. Velič. presvit. cesarja popolnoma oprosteni in pomilosteni, tako naj še danes le nekoliko omenim, kako je ta vesela novica naše farane tudi v resnici razveselila. Še tisti dan, ko so novico čuli, da so pomilosteni g. župnik, začelo se je razpravljati, kako bi zvesti farani njih veselje nad to novico tudi v djanji ljubljenemu svojemu du-hovnemu očetu izrazili. Ni se dolgo sklepalo, ampak hitro so odločili, naj se mu še tisti večer napravi kolikor je mogoče velika sloves-nost. In res naši, že od davno dobro znani pevci zbrali so se z njih pevovodjo Lovrencem Ravnikom pred župnijsko hišo ter mu zapeli pre-lepe slovenske pesmi. Vsak izmed njih imel je v roki prižgano svečo in že na obrazu se jim je videlo, da radosti in veselja polno je njih srce nad to novico, ker njih močni in dobro izurjeni glasovi so doneli po vsi naši dolini. Res človek ne bi pričakoval od pripro-stega kmeta, da se toliko izuri v petji, in čuditi sem se moral, ko sem prvokrat slišal njih pre-milo petje, čudil se posebno temu, da so vsi pevci, katerih število je že do osemnajst narastlo, pojó čveterospavno, in to „ex notis“, pa ne le samo posvetnih in domačih gorenjskih, ampak (še prav) posebno dobro tudi cerkvene in kar je še največ vredno, pojó celó najnovejše Ceci-lijanske, česar se dragi bralec zamoreš vsako nedeljo in praznik v naši cerkvi lahko pre-pričati, kar se silno slehernemu dopada, ker stara cerkev nima nobenih orgelj. Kako toraj naši vrli in pridni pevci povzdigujejo službo božjo pri vseh cerkvenih slovesnostih, se je marsikteri že čudil.

Prav lepa hvala toraj vsem pevcem, po-sebno pa marljivemu pevovodji Lovrencu.

Med lepim petjem pokali so možnarji, da je odmevalo od vseh strani in kar je še bolj povzdignilo to svečanost, bilo je, da tudi prav umetno narejene rakete so dolgo v noč raz-svetljevale nebo. Se ve samo po sebi, da tudi radodarni g. župnik je v zahvalo povabil vse pevce in streljalce k sebi in jim po svoji moči prav dobro postregel. Med kapljico dobrega vina slišal si prelepe napitnice na Njih. Velič. presvit. cesarja, na premil. knezoškofa in nam dobrega našega deželnega predsednika barona Winklerja, kateri se je prav posebno potegoval za g. župnika. Hvala Bogu za prelep večer!

Z Gorenjskega, 4. novembra. (Nekoliko o sedanji mladini.) (Konec.) Ne bom preiskaval, od kod taka spačenost izvira. Največ je pač kriva slaba izreja, kar se posebno pokaže pri

ubozih družinah. Zanikarni stariši, gospodarji, mojstri največ pripomorejo k razuzdanosti mladine. Strašen bo njih odgovor pri sodbi, ker svoje otroke naravnost pohujšujejo in jih posebno ob nedeljah brez nadzorstva pusté.

Akoravno vem, da se mi bo na vse strani oporekalo, si upam vendar tudi trditi, da po trgih in mestih sedanje čitalnice ne žlahtnijo srea mladih ljudi, pač pa jih v marsikterem oziru pačijo in pohujšujejo. Čitalnice morale bi biti učilnice, a postale so tu in tam le — plesalnice! Priprosta dekleta sklepajo znanja tu na odru s študenti, z rokodelskimi pomočniki, mnogokrat s spridenimi mladenči, in nasledek je, da matere jokajo in se očetje togoté. Čemu pa vlačite otroke tje, kjer jih je najmanj treba?

Če so tudi nekteri stariši sila zanikarni in kratkovidni, bi se vendar še zmeraj dalo kaj storiti, da bi se mladina razuzdanosti varovala, da bi se spridenost mladih ljudi zmanjševala, naj bile bi čitalnice res učilnice in ne plesalnice. Tedaj prestrojitev!

Mislim, da bi tukaj prav veliko pomagala nedeljska šola, kakoršna je nekdaž bila. Neki skušen ljudski učitelj je že nekterikrat sprožil misel, naj bi se sedanja ponavljajna šola ob četrtkih in nedeljah prestrojila v nedeljsko šolo, ktera naj bi trajala skoz celo šolsko leto in ktero naj bi obiskovali otroci do 16. leta, ali če so rokodelski učenci, tako dolgo, da postanejo pomočniki. Na vedno obiskovanje naj bi se pazilo s toliko ojstrostjo, kakor pri obiskovanju vsakdanje šole.

Ta predlog kaže, da je omenjeni učitelj res skušen mož, ki vé, česa je mladini treba.

Če bi otroci do 16. leta nedeljsko šolo obiskovali, bi gotovo prejšnjo stvarino dobro ponovili in vednost tudi razširili, ker znano je, da se razum otrok, posebno dečkov, od 12. do 16. leta zelo razvija. Kar je pa največ vredno, je to, da bi otroci do 16. leta bili pod nadzorstvom učenika in kateheta. Marsikaj slabega bi se tako zabranilo, marsikaj za lepo obnašanje storilo. V krajih s štirirazrednicami ponavljajna šola sedaj odpade. A jaz mislim, da v taci krajih je še najbolj potrebna. Otroci so od 12., tudi že od 11. leta brez vsacega nadzorstva, kakor zgubljene ovčice, zapeljevanju in slabim zgledom izpostavljeni. Vse dobro, česar so se v vsakdanji šoli navzeli, se hitro zgubi, in če še stariši svoje dolžnosti ne storé, so otroci zgubljeni. Le čudim se, da n. pr. v Loki mestni očetje tega ne spoznajo in nedeljske šole za mestne in rokodelske učence ne vpeljejo. Gotovo bi ne bilo toliko pritožb zaradi razuzdanosti in surovosti mladine. Mojestrom bi se moralo zapovedati, da naj za vedno obiskovanje nedeljske šole pri svojih učencih skrbé, in da ne smejo nobenega oprostiti, če se ni skazal s spričalom lepega obnašanja in pridnosti, posebno v krščanskem nauku.

Marsikaj hudega bi pri mladini zabraniti zamogle tudi občinske oblasti. One morajo skrbeti za javni mir, za pravost in varstvo. A občine v tej zadevi redkokrat svojo dolžnost storé. Nihče se rad ne puli z ljudmi. Župan si ne mara sovraštva nakopavati, se boji, da bi mu oken ne pobili ali sicer kaj škodovali; tako se redarska dolžnost popolnoma zanemarija. Žandarmarija pa pravi: za red naj županstvo skrbi! Mladi ljudje to dobro vedó in brez strahu hudobije počenjajo in soseskam sramoto delajo. Mislim pa, da bi zares resnobno postopanje občinskih mož veliko pomagalo; saj so mladi ljudje kmalo v kozji rog vgnani, če se jim le parkrat ojstrost pokaže.

Postopačem in vlačugam naj bi preskrbeli stanovanje v posilnih delavnicah. Tudi stariši bi postali potem bolj skrbni, če bi videli, kako županstvo za občinsko čast skrbi. Pač bi bilo tudi pametno, da bi se žandarmariji redarstvo izročilo; za to naj bi se župani kolikor mogoče poganjali.

Upati je tudi, da bodo rokodelske zadruge, kakor se sedaj snujejo, dobro vplivale na svoje učence, in da bodo skrebele za njih dalnje izobraženje in lepo vedenje. Bog daj! Saj po mladini prihaja nam srečna ali nesrečna prihodnost.

Domače novice.

(Pogreb ranjcega č. g. misijonarja J. Kukoviča) bil je večeraj popoldne jako sijajen. Sprevod so vodili vis. č. g. kanonik in stolni župnik A. Urbas, obdani od mnogoštevilnega spremstva. Petje je prevzel spretni kor gg. bogoslovcev. Častite sestre milosrčnice s svojo prednico in s prednico ženske kaznilnice v Begunjah, veliko ljubljanskega duhovstva, meščanov in drugega ljudstva, tudi sirotišnica deška in dekliška spremljali so visokocenjenega ranjcega k zadnjemu počitku. Bodi mu blag spomin!

(Potrjenje zaplenjenja.) „Laibacherica“ naznanja, da je zaplenenje 204. štev. „Slovenca“ potrdila deželna sodnija v Ljubljani, češ, da se je z dopisom „Izpod Dobrača na Koroškem“ pregrešil zoper § 300 kaz. post. (kalenje javnega miru in reda.)

(Promoviran za doktorja) je bil 7. t. m. na dunajski univerzi profesor g. Karol Glaser, rodoljub, rojen v Kočah na Štajarskem. Dr. Glaser je jako marljiv in vstrajen jezikoslovec ter se posebno v sanskritu odlikuje; njegova sanskritska dela izdala je akademija znanosti in so po celi Evropi občudovanje izbudila. Dasitudi ubožen, ni se bal trudapolnega popotovanja po inostranstvu (tujih deželah), le da si je nabiral in množil zaklad učenosti. Slava mu!

(Popravek), zakasnen sicer, pa še o pravem času: V štev. 196 od ponedeljka 26. nov. 1883 berem čisto neresničen članek zaradi „turnerskega večera“. Da resnici čast dam, je g. prof. B. tako govoril: „Meine Herren, glauben Sie mir, aus roth-blau-weißen Fahnen-Bändern, werden Schnürre geflochten, um uns Deutsche aus dem Lande zu jagen.“ Tako je govoril, pa ne kakor neresnično v vašem listu stoji — poročevalec je bil gvišno takrat kje drugej, kakor v dvorani. Le resnico pisati, pa ne v svet hujskarije trobiti. — Abonnentino Turner.

G. L.

Ne zamerite, gosp. pisatelj, da se nam je bila listnica res prav po čudnem primerljivi odtegnila, upamo pa, da ne bode ničesa zamujenega.

Kakor vidite, smo Vaš dopis prinesli od besede do besede. Radi pripoznamo, da po črki je bil dopis v „Slovenca“ štev. 196 neresničen, kako se je dopisnik tako zmotil, ne vemo; a prašamo Vas: kaj ste pa s tem Vašim dopisom opravili? Resnici spričevanje dali! Da, res po črki; pa le edino po črki; besedico „hujskarije“ Vam damo pa nazaj, ker je v Vašem logu zrastle. Da, hujskači ste res, bodi si že, da iz rudeče-modro-belih zastav pletene motoze na slovenske ali na svoje nemške hrbte vihtite. Tedaj resnice po duhu niste ovrgli, kar je pisano, je pisano.

(Želja.) Nek posestnik iz Podturjaka naprosil nas je, naj priobčimo to-le nadlogo, ki zadeva ves láški (veliko-láški) sodnijski okraj. Ta okraj spada namreč k okrožni sodniji novomeški, toraj morajo tudi porotniki hoditi v Novomesto, kar jim je jako nepriležno, ker imajo v Ljubljano komaj par ur, v Novomesto pa po 10 do 14 ur ali z vozom po sedem ur. Omenjeni posestnik se do Ljubljane pripelje v pičlih dveh urah, večeraj pa se je k porotnim obravnavam peljal v Novomesto, kamor ima z vozom 7 ur. Tudi drugi so nam tožili o tej neugodnosti. Občna želja prebivalcev láškega sodnijskega okraja je toraj ta, da bi se ta okraj odkrušil od novomeške okrožne sodnije ter pridal ljubljanski in da bi tako vsaj porotniki hodili v Ljubljano, kamor jim je več ko na pol bliže, tako bi ne potratili toliko časa in prihranjena bi jim bila tudi dolga in težavna pot. Naj bi ta želja naletela na poslušeno uho in voljno srce!

Razne reči.

— Cesarjev dar. Za cerkev na Premu na Notranjskem so presvitli cesar podarili iz svojega 200 gold.

— Duhovske spremembe v lavantinski škofiji: Faro Dramlje je dobil č. g. Jos. Jurčič; lokalijo Spodnjo sv. Jungerto pa Franc Pignar, kaplan v Hočah. — Preč. g. Matija Fric, dekan v Veliki nedelji, je umrl 9. t. m.

— Dunajski nadškof Ganglbauer bode neki o Božičnih praznikih za kardinala imenovan.

— Davica ali difteritika po Štajarskem hudo razsaja; nad Slivnem laške fare umorila je v 24 urah od 8 oseb 5 in med temi gospodarja. Dva mrljca so nesli iz hiše, ko tretja osoba umrje in četrta (gospodar) precej po sv. odvezi izdihne; čez eno uro umrje še eno dekle. — Tudi pri nas v Ljubljani je ta bolezen jako razširjena.

— Ne naročujte židovskih časnikov in segajte rajši po domačih slovenskih. Nedavno je dvorni pridigar Stöcker v zboru nad 6000 mož nekaj enacega povedal, ter rekel, da noben pošten kristjan bi židovskega lista še v roke vzeti ne smel, še manj pa si ga naročiti. Židovski listi so iz treh ozirov sprideni; prvič oziroma na javno življenje, ker resnico kazé in pačijo; drugič gledé posameznih oseb, ker so strankarski, in tretjič iz ozira na postave, ki so tudi popolnoma spridene in pokažene in vendar jih tako redko kdaj roka pravice doseže. Kakor bistro oko postave nad slovenskimi listi oistro čuje in jih spravi v peč, tudi če so resnico pisali, tako moralo bi paziti tem bolj na židovske laži in obrekovanja polne liste, ter jih dan na dan zatirati, ker ne pišejo nikdar resnice ali le malokdaj. In vendar bodo tako malokdaj kaznovani.

— Kaj se vse lahko cesarju pri-godi. Minoli teden bil je cesar v Budapeštu na lovu. Psi so bili na sledu divjačine v divjem diru in tik za njimi pa cesar skokoma na čilem konji. Kar mu zastavi vojak z nasajenim bodalom pot rekoč: „Nazaj, tukaj ne sme nihče jezdit!“ Ko ga cesar vpraša po vzroku, zakaj da ne, vojak kratko odgovori: „Ker se tukaj strelja in gospod stotnik je tako zapovedal!“ Mene boš pa le dalje pustil, moj sinko?“ „Ne, in če bi tudi sam cesar bili!“ odreže se pogumno prostak. Cesarju ni družega kazalo, kakor konja obrniti, ter po ovinkih za divjačino hiteti. Član lovske družbe podal se je potem k vojaku ter ga vprašal, zakaj ni skazal cesarju predpisane časti. Hrabri vojak prebledi in meni storjeno zamudo s tem popraviti, da se proti strani obrne, kamor je cesar odjahal, se postavi in — prezentira. Na cesarja je dogodba tako komičen vpliv napravila, da se ni zamogel smeja zdržati pripovedujoč jo lovskega spremstvu.

— Iz Dalmacije in Bosne poročajo se potresi, ki so se v poslednjih 14 dneh pogostoma jako silno javljali in to v Žepčah pri Travniku.

— Sv. oče so odločili dva dni v tednu za splošne avdijence gledé obilnega pritoka tujcev v Rim in to v sredo in soboto. Od kdaj da se nova določba vpelje, ni še določeno.

— Poslopje za zborniške seje v Bruselju, ki je pretečeni teden deloma zgorelo, je bilo postavljeno pod cesarico Marijo Terezijo l. 1779 do 1783. V priliki krasnega poslopja je bila lepa veža in od tod vhod na desno k zbornici poslaniški, na levo v prostore za seje starešinstva odločene. V predvežji je bilo cela vrsta izvrstnih kipov. — V sobah za komisije so bile krasne slike. V dvorani za poslance je bila podoba Leopolda I. V dvorani starešinstva je bilo 15 slik slovečih nizozemskih slikarjev. Kakor že povedano, je bil ogenj ustavljen v četrtek ob 8 zvečer. — Goreti je začelo v kupli nad poslaniško zbornico, zaradi priprav za prezračevanje in ker je vlekel sever, se je ogenj hitro širil.

— Zabavnik „Deutscher Hausschatz“ je ravnokar izšla 3. številka 10. tečaja s sledečim obsegom: Text: Der Holderhof. Eine Geschichte aus dem Volksleben von August Butscher (Fortsetzung und Schluss). — Memento mori. Von Bruder Norbert. — Wie Hieronimus Hasenfell endlich doch einen guten Rath erhielt. Von M. A. Lerei in Tiflis. — P. Karl Erhard Schmöger aus der Congregation des allerheiligsten Erlösers. — Drei Briefe über die internationale Kunstausstellung in München 1883. II. und III. Brief. Von Tobias Schwefer. — Ein moderner chinesischer Diplomat. — Spruch. Von Franz Bonn. — Luther's Antipoden. Von Dr. Otto. — Aus der kleinen Welt. Von M. Herbert. — Die verhängnisvolle Cigarre. Humoristische Skizze von J. O. — Frauenlob. Von Frane H. Quetsch. — Korea, ein neuerschlossenes Land. — Zur Geschichte des Postwesens. Von W. M. in Mainz. II. Mittelalter. — Professor Dr. Alban Stolz. — Der Gebrauch der Hof- und Hausmarken nach altdeutscher Rechtsgewohnheit. Von Dr. S. — An den Dichter von „Dreizehnlinden“ zum siebzigsten Geburtstage. (26. Dezember 1883.) Gedicht von Friedrich Beck. — Ein vergessenes Kapitel aus der Pädagogik. Von Dr. von der Hart. — Allerlei. — Illustrationen: P. Karl Erhard Schmöger. — Gestörte Wilddiebe. Gemalt von M. Corregio. — Marquis Tseng. — An der Zuydersee. Gemalt von R. Jordan. — Die koreanische Gesandtschaft in Washington. — Aus dem Circus. Von L. Fehrenbach. — Professor Dr. Alban Stolz. — ABC-Schützen. Gemalt von O. Pilz. — Aus dem Zircus: Das Compliment. Von L. Fehrenbach.

Telegrami „Slovenec“.

Budapešt, 12. decem. Neodvisnežev stranka sklenila je, pritrčiti, da se Verhovay in Onody izročita sodniji.

Berolin, 12. dec. Poročila nekterih listov o tem, da bo naučni minister potoval s krilnim adjutantom cesarjevim, grofom Lehdorffom, na Laško, so popolnem prazna. — „Nord. allg. Ztg.“ pravi, da je nemški prestolonaslednik obiskal kralja laškega le zavoljo navadne vljudnosti, to obiskovanje toraj nima nobenega političnega pomena; ravno to velja o obiskovanju papeža.

Tujci.

10. decembra.

Pri **Maliči**: Holzer, Hradetz, Löwy, Angel, Blass in Müllner, kupec, z Dunaja. — Kraut, kupec, iz Prage.

Pri **Slonu**: Prokop Alban, tovarnar, s Francoškega. — Viljem Runge, kup. potovalec, z Dunaja. — Vitez pl. Wildauer, nadporočnik, iz Pazna. — Karolina Fiebinger, gostiln. soproga, iz Trbiča.

Pri **Bavarskem dvoru**: Ignacij Reischek, to-

varnar, iz Linea. — Antonija Manner, zasebnica, iz Gradea. — Josip Spazapan, konjski kupec, z Gorice. — Kramar, posestnik, iz Il. Bistrice. — Janez Saxer, kupec, iz Vorarlberga. — Bayerhofer, posestnik, s soprogo, iz Feldkirchna.

Umrli so:

10. dec. Marija Kušar, gostija, 47 let, Karlovska cesta št. 7, spridenje krvi.

V bolnišnici:

7. dec. Miha Kadivec, gruntarjev sin, 6 let, vsled obnega krča.

8. dec. Anton Stigel, gostič, 73 let, vsled raka v želodec.

9. dec. Franc Jurič, gostič, 62 let, pljučni oden. — Martin Gorjanc, gostič, 59 let, jetika.

10. dec. Janez Ahčin, gostič, 50 let, kron. pljučnica. — Franc Žabjek, mizar, 37 let, kron. pljučne tuberkuloze.

Dunajska borza.

11. decembra.

Papirna renta po 100 gld.	79 gl. 15	kr.
Sreberna	79	75
4% avstr. zlata renta, davka prosta	98	60
Papirna renta, davka prosta	93	85
Ogerska zlata renta 6%	120	40
„ 4%	87	65
„ papirna renta 5%	85	35
Kreditne akcije 160 gld.	282	—
Akcije anglo-avstr. banke 120 gld.	107	25
„ avstr.-ogerske banke	836	—
„ Länderbanke	107	60
„ avst.-oger. Lloyd v Trstu	615	—
„ državne železnice	310	60
„ Tramway-društva velj. 170 gl.	218	20
4% državne srečke iz l. 1854 250 gl.	121	—
4% „ „ 1860 500	134	70
Državne srečke iz l. 1864 100	167	—
„ 1864 50	166	50
Kreditne srečke 100	172	75
Ljubljanske srečke 20	23	—
Rudolfove srečke 10	19	—
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104	—
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	102	90
„ „ Ferdinandove sev.	104	50
London 120	80	—
Srebro	—	—
Ces. cekini 5	71	—
Francoski napoleond.	9	59
Nemške marke 59	25	—

G. Piccoli,



homeopatičen in aleo-
patičen lekar

„Pri Angelu“
v Ljubljani,

na Dunajski cesti,
priporoča p. n. občin-
stvu po 10letni
skušnji sledeče
izborne zdravila.

Antirrheumon, najboljšo zdravilo proti prehlajenju, kostobolji, hromoti delavnih čutnic, bolečinam v križi in v prsih, prehladnim bolečinam v glavi in v zobeh. Steklenica 40 kr.

Dr. Mora-vo sredstvo zoper mrzlico je najbolje med vsemi dozdaj znanimi zdravili proti spridenju prehladne mrzlice. Steklenica 80 kr.

Marija pomagaj želodečne kapljice. Omenjeno zdravilo služi v pomoč, ako kdo nima dobrega želodca, ako ima slabo sapo, ako ga napenja, ako se mu peha in ga vije, proti želodečnemu prehlajenju, zlatenici, ako se komu hoče vzdigati, ako boli koga glava (če to ne izvira iz želodca), proti zgagi, ako se dela komu kamen in nabira sluz, proti želodečnemu krču in zaprtju, ako je želodec pokvarjen z jedjo in pijačo, proti glistam, proti boleznim na vranici, jetrih in proti zlati žili, in v različnih mrzlicah. Steklenica 20 kr.

Najboljše in najvplivnejše pravo norveško pomuhljevo jetrno olje proti mramorici, rhahtitisi, plučnici, kašlju itd. Steklenica 60 kr.

Pastile iz sladnega ekstrakta (Malz Bonboni) proti kašlju in prehlajenju, škatlja 10 kr.

Pastilne santoninske; izkušeno zdravilo zoper gliste, škatljica po 10 kr., 100 koščkov 70 kr. 1000 koščkov 4 gld. 50 kr.

Salicilne pastile proti prehlajenju najboljši pripomoček proti davici (difteritis), plučnim, prsnim in vratnim bolečinam, zoper kašelj in hripavost, škatljica 20 kr.

Naročila se izvršujejo točno po pošti na poštno povzetje. (8)

Brez te varstvene znamke, postavno zavarovane, ima se to zdravilo po dr. Maliču smatrati kot ponarejeno.



Varstvena znamka

Cvet zoper trganje,

po dr. Maliču,

je odlično najboljšo zdravilo zoper protin ter reumatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, oteklino, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvetu zoper trganje po dr. Maliču“ z zraven stoječim znamenjem; 1 stekl. 50 kr.

Zahvala.

Gospodu J. pl. Trnkoczyju, lekarju v Ljubljani.

Moja mati so na protinski bolezn na nogi silno trpeli in razna domača zdravila brezuspešno rabili. Ko je pa bolezen čedalje hujša prihajala in vže več dni niso mogli stopiti na nogo, spomnim se na Vaš dr. Maličev protinski cvet za 50 kr. ter si ga nemudoma naročim. In res, imel je čudovit vseh, da so se po kratki rabi tega zdravila oprostili mučnih bolečin. S popolnim pričanjem priznavam toraj dr. Maličev protinski cvet kot izvrstno zdravilo in ga vsakemu bolniku v jednaki bolezni priporočam. Vaši blagorodnosti pa izrekam najpriskrbišo zahvalo, z vsem spoštovanjem udani

Franc Jug,

(20) posestnik v Smarji p. Celji.

Planinski želiščni sirop kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost, vratobol, prsne in pljučne bolečine; 1 stekl. 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Pomuhljevo (Dorsch)



najboljše vrste, izborno zoper bramore, pljučnico, kožne izpuške in bezgavne otekline. 1 stekl. 60 kr.

Salicilna ustna voda,

aromatična, vpliva oživljajoče, zapreči pokončanje zob in odpravi slab duh iz ust. 1 steklenica 50 kr.

Kricistilne kroglice,

c. k. priv.,

ne sme bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se vže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobolu, otrpjenih udih, skazenem želodec, jetrih in obistnih boleznih, v škatljah à 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatljami 1 gl. 5 kr. Razpošiljava se le jeden zavoj.

Izvrstna homeopatična zdravila se pri nas zmirom frišne dobivajo.

Naročila iz dežele izvrše se takoj

v lekarni pri „samorogu“

Jul. pl. Trnkoczy-ja

na mestnem trgu v Ljubljani.

Najboljši

(18)

papir za cigarette

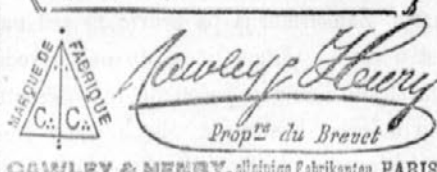
je

LE HOUBLON

(Francoski izdelek.)

Pred ponarejenjem se svari.

Jedino prav je ta papir, ako je na vsakem papirji vtisnjeno ime LE HOUBLON in ima vsak karton spodaj stoječo varstveno marko.



Tisk „Katoliške tiskarne“ v Ljubljani.